

Uz sākumlapu>Tiesāšanās procedūras>Civillietas>Procedūru termiņi

Procedūru termiņi

Čehija

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

Prasti civilprocesā piemērojami termiņi ir procesuāli vai materiāli.

Ir divu veidu procesuālie termiņi: piemērojami ar likumu un tiesas noteikti.

Ar likumu piemērojami termiņi ir noteikti likumā. Ar likumu noteikta procesuālā termiņa neievērošana vienmēr rada noteikta veida procesuālas sekas (piemēram, tiek zaudēta iespēja veiksmīgi izpildīt noteiktu uzdevumu, tiek piemērots disciplinārais naudas sods). Nespēja ievērot ar likumu noteiktu termiņu var tikt attaisnota (sk. 58. pantu Likumā Nr. 99/1963, Civilprocesa kodeksā (*zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů*) ar grozījumiem), ja puse vai tās juridiskais pārstāvis ir to nokavējis pamatota iemesla dēļ, tādējādi nespējot veikt darbību, kuru tam ir tiesības veikt. Pieteikums ir jāiesniedz 15 dienu laikā no dienas, kurā konkrētais faktors vairs nav šķērslis, un nokavētā darbība ir jāveic tajā pašā laikā. Tiesa pēc puses pieprasījuma var apstiprināt pieteikuma apturošo efektu, lai attaisnotu termiņa kavējumu.

Ja termiņš darbības veikšanai nav noteikts tieši ar likumu, to nosaka tiesnešu sastāva priekšsēdētājs (vai tiesnesis, kurš izskata lietu viens pats). Tiesnešu sastāva priekšsēdētājs (vai tiesnesis, kurš izskata lietu viens pats) var noteikt termiņu ne tikai gadījumos, kas paredzēti likumā, bet arī tad, ja ir nepieciešams nodrošināt efektīvu tiesvedības norisi un pabeigšanu. Tiesa var pagarināt tiesas noteikto termiņu, ņemot vērā apstākļus (sk. 55. pantu Likumā Nr. 99/1963, Civilprocesa kodeksā, ar grozījumiem). Termiņa nokavējuma attaisnošana nav pieļaujama.

Procesuālie termiņi nav termiņi, kurus nosaka tiesai, piemēram, lēmuma izdošanai; šie termiņi ir administratīvie termiņi.

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

Čehijas neatkarības atjaunošanas diena, Jaungada diena: 1. janvāris

Otrās Lieldienas: datums mainās, bet parasti brīvdiena ir marta beigās vai aprīļa sākumā

Darba svētki: 1. maijs

Uzvaras diena: 8. maijs

Slāvu misionāru Kirīla un Metodija diena: 5. jūlijs

Jana Husa upurēšanas diena: 6. jūlijs

Čehijas valstiskuma diena: 28. septembris

Neatkarīgas Čehoslovākijas valsts dibināšanas diena: 28. oktobris

Brīvības un demokrātijas cīņu diena: 17. novembris

Ziemassvētku vakars: 24. decembris

Pirmie Ziemassvētki: 25. decembris

Otrie Ziemassvētki: 26. decembris

3 Kādi ir piemērojami vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

Noteikumi termiņu aprēķināšanas metodei ir izklāstīti 55.–58. pantā Likumā Nr. 99/1963, Civilprocesa kodeksā, ar grozījumiem.

Dienās izteikts termiņš sākas nākamajā dienā pēc notikuma, kas nosaka tā sākumu.

Pusmēnesis nozīmē 15 dienas.

Nedēļās, mēnešos vai gados izteikta termiņa beigas ir dienā, kuras apzīmējums vai datums atbilst dienai, kurā iestājies notikums, no kura termiņš tiek skaitīts. Ja pēdējā mēnesī šāda datuma nav, termiņa beigas ir attiecīgā mēneša pēdējā dienā.

Ja termiņa pēdējā diena ir sestdiena, svētdiena, svētku diena vai brīvdiena, par termiņa pēdējo dienu uzskata nākamo darbdienu.

Stundās izteikti termiņi beidzas tad, kad ir beigusies stunda, kuras apzīmējums atbilst stundai, kurā iestājies notikums, kas nosaka termiņa sākumu.

Procesuālais termiņš ir uzskatīts par ievērotu, ja darbība ir veikta tiesā vai pieteikums ir iesniegts iestādē, kurai tas ir jāpiegādā, t. i., visbiežāk pasta pakalpojumu sniedzējam, termiņa pēdējā dienā.

Ja tiesvedība tiek pārtraukta, tiek pārtraukta arī procesuālā termiņa skaitīšana (Civilprocesa kodeksa 111. panta 1. punkts). Ja tiesvedība tiek atsākta, termiņa skaitīšana tiek sākta no jauna.

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

Diena, kurā ir iestājies notikums, kas nosaka termiņa sākumu, netiek iekļauta termiņa aprēķinā. Šis noteikums neattiecas uz termiņiem, kas tiek izteikti stundās. Tas nozīmē, ka parasti termiņš tiek aprēķināts no nākamās dienas pēc notikuma, kas nosaka termiņa sākumu (sk. 57. panta 1. punktu Likumā Nr. 99/1963, Civilprocesa kodeksā, ar grozījumiem).

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?

Nē.

6 Ja termiņa rītējums sākas ar kādu notikumu, vai dienu, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Diena, kurā ir iestājies notikums, kas nosaka termiņa sākumu, netiek iekļauta termiņa aprēķinā. Šis noteikums neattiecas uz termiņiem, kas tiek izteikti stundās (sk. 57. panta 1. punktu Likumā Nr. 99/1963, Civilprocesa kodeksā, ar grozījumiem).

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Termiņu izsaka kalendārājās dienās.

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Nedēļās izteikti termiņi Civilprocesa kodeksā (Likumā Nr. 99/1963, ar grozījumiem) parādās ļoti reti (piemēram, 260. panta 3. punktā, 295. panta 1. punktā un 295. panta 2. punktā). Biežāk tie parādās kā tiesu noteikti termiņi tiesu praksē.

Mēnešos izteikti termiņi Civilprocesa kodeksā parādās kā viens mēnesis (piemēram, 82. panta 3. punktā, 336.m panta 2. punktā un 338.za panta 2. punktā), divi mēneši (piemēram, 240. panta 1. punktā un 247. panta 1. punktā), trīs mēneši (piemēram, 111. panta 3. punktā, 233. panta 1. punktā un 234. panta 1. punktā) un seši mēneši (piemēram, 77.a panta 2. punktā un 260.g panta 3. punktā).

Gados izteikti termiņi Civilprocesa kodeksā parādās divos veidos: kā viena gada termiņš (piemēram, 111. panta 3. punktā) un trīs gadu termiņš (piemēram, 99. panta 3. punktā, 233. panta 2. punktā un 234. panta 2. punktā).

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Nedēļās, mēnešos vai gados izteikti termiņi beidzas tās dienas beigās, kuras apzīmējums atbilst dienai, kurā iestājies notikums, kas nosaka termiņa sākumu; ja mēnesī šādas dienas nav, par pēdējo tiek uzskatīta attiecīgā mēneša pēdējā diena (sk. 57. panta 2. punktu Likumā Nr. 99/1963, Civilprocesa kodeksā, ar grozījumiem).

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Jā (sk. 57. panta 2. punktu Likumā Nr. 99/1963, Civilprocesa kodeksā, ar grozījumiem).

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Likumā noteiktos procesuālos termiņus nevar mainīt ar tiesas lēmumu.

Tiesas noteiktu procesuālo termiņu var pagarināt tiesa, ņemot vērā apstākļus.

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

Puse var apstrīdēt rajona tiesas (*okresní soud*) vai reģionālās tiesas (*krajský soud*) lēmumu, kas pieņemts ar spriedumu tiesvedībā pirmajā instancē, ja vien tas nav izslēgts ar likumu (sk. 201. pantu Likumā Nr. 99/1963, Civilprocesa kodeksā, ar grozījumiem). Pārsūdzība ir jāiesniedz 15 dienu laikā no rakstiska lēmuma izdošanas tiesā, kuras lēmums tiek apstrīdēts. Pārsūdzības iesniegšanas termiņā netiek ņemta vērā diena, kurā lēmums ir izsniegts attiecīgajai pusei. Lai šis procesuālais termiņš tiktu uzskatīts par ievērotu, pietiek ar to, ka pārsūdzība tiek nodota iestādei, kurai tas ir jānodod (piemēram, pasta pakalpojumu sniedzējam, ieslodzījuma vietai ieslodzītu vai apcietinātu personu gadījumā, iestādei, kas atbildīga par tajā ievietotas personas institucionālu vai aizsargājošu audzināšanu utt.), vai tiesai termiņa pēdējā dienā.

Ja ir izdots koriģējošs nolēmums attiecībā uz lēmuma pareizību, termiņš tiek skaitīts no koriģējošā nolēmuma izdošanas datuma (sk. Civilprocesa kodeksa 204. panta 1. punktu).

Pārsūdzība, kas iesniegta pēc 15 dienu termiņa beigām tikai tāpēc, ka pārsūdzības iesniedzējs ir ievērojis nepareizus tiesas sniegtus norādījumus attiecībā uz pārsūdzību, tiek uzskatīta par iesniegtu laikā. Ja lēmumā nav iekļauti norādījumi par pārsūdzību, pārsūdzības iesniegšanas termiņu vai tiesu, kurā tā jāiesniedz, vai ja tajā ir iekļauti nepareizi norādījumi, kuros teikts, ka pārsūdzība nav iespējama, pārsūdzību var iesniegt trīs mēnešu laikā pēc lēmuma izsniegšanas.

Ja lietā ir izdots maksājuma rīkojums, rīkojumu var atcelt, ja atbildētājs iesniedz rīkojumu izdevušajā tiesā iebilduma paziņojumu 15 dienu laikā pēc rīkojuma izsniegšanas (sk. Civilprocesa kodeksa 172. panta 1. punktu). Maksājuma rīkojums tiek atlikts, aizpildot iebilduma paziņojumu, un tiesa nosaka tiesas sēdi.

Pārsūdzību var iesniegt tikai pret paziņojumu attiecībā uz procedūru izmaksām, taču ar to netiek atlikts maksājuma rīkojums.

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksu (Likumu Nr. 99/1963, ar grozījumiem) ir iespējams atlikt tiesas sēdi svarīgu iemeslu dēļ, ja lietu nevar izskatīt vienā tiesas sēdē (Civilprocesa kodeksa 119. pants). Svarīgs atlikšanas iemesls var būt, piemēram, fakts, ka viena no tiesvedībā iesaistītajām pusēm nav paziņojusi tiesai par neierašanos un tiesas sēde nevar notikt bez attiecīgās puses klātbūtnes (sk. Civilprocesa kodeksa 101. panta 3. punktu), vai tas, ka kādai no pusēm nav bijis pietiekami daudz laika sagatavoties tiesas sēdei, jo tiesas pavēste nav piegādāta pietiekami laicīgi, vai citu svarīgu iemeslu dēļ.

Puse var lūgt tiesu atlikt tiesas sēdi. Tiesa lemj par iepriekš iesniegtu lūgumu atlikt tiesas sēdi, pamatojoties uz sniegtā iemesla nopietnību. Ja tiesa neapmierina puses lūgumu, pusei ir jāierodas tiesas sēdē.

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

Čehijas Republikas likumos netiek īpaši regulēta šāda situācija.

Ja tiesvedība ietver starptautisku elementu un tās ietvaros dokuments ir jāiesniedz personai ārvalstīs, tiek piemēroti tiesas valsts procesuālie noteikumi, t. i., tās tiesas procesuālie noteikumi, kuras jurisdikcijā ietilpst lieta.

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Jebkāda veida procesuālā termiņa neievērošanai ir procesuālas sekas.

Ja Civilprocesa kodeksā (Likumā Nr. 99/1963, ar grozījumiem) ir paredzēts noteikts termiņš darbības veikšanai (piemēram, pārsūdzības vai ārkārtas pārsūdzības iesniegšanai), termiņa neievērošana nozīmē, ka tiek zaudēta iespēja veikt darbību. Nokavēto termiņu var attaisnot, ja puse vai tās pārstāvis ir to nokavējis pamatota iemesla dēļ (piemēram, pēkšņa slimība, ievainojums u. c.) un tādēļ nav spējis veikt darbību, kuru tam ir tiesības veikt (sk. Civilprocesa kodeksa 58. pantu), ja vien konkrēta termiņa nokavējuma attaisnošana nav izslēgta ar Civilprocesa kodeksu (piemēram, saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 235. panta 1. punktu termiņa nokavējuma attaisnošana nav pieļaujama attiecībā uz pieteikumiem tiesvedības atsākšanai un apvienošanu). Ja termiņš ir noteikts noteikta pienākuma izpildei, termiņa neievērošana nozīmē, ka tiek piemērotas noteiktas sankcijas (piemēram, disciplinārais naudas sods).

Katrs tiesas procesuālā termiņa neievērošanas gadījums saskaņā ar likumu ir saistīts ar noteiktām sekām. Tiesas termiņu var pagarināt tiesnešu sastāva priekšsēdētājs (vai tiesnesis, kurš izskata lietu viens pats). Tiesas termiņa nokavējuma attaisnošana nav pieļaujama.

Maksājuma rīkojumam, pret kuru nav iesniegts iebilduma paziņojums, ir galīga un izpildāma sprieduma spēks (sk. Civilprocesa kodeksa 174. panta 1. punktu).

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

Tiesas sēdes neapmeklēšanai ir citādas sekas nekā termiņa nokavēšanai. Ja atbilstīgi izsaukta puse neierodas tiesas sēdē un nav laikus lūgusi atlikt tiesas sēdi svarīgu iemeslu dēļ, tiesa var izskatīt lietu un lemt bez attiecīgās puses klātbūtnes (sk. 101. panta 3. punktu Likumā Nr. 99/1963, Civilprocesa kodeksā, ar grozījumiem), un, ja ir izpildīti Civilprocesa kodeksa 153.b pantā izklāstītie nosacījumi, tā var pieņemt spriedumu bez atbildētāja klātbūtnes.

Ja atbildētājs pamatotu iemeslu dēļ neierodas uz pirmo tiesas sēdi, kuras ietvaros ir pieņemts spriedums bez atbildētāja klātbūtnes, tiesa pēc atbildētāja pieprasījuma atliek lēmumu un uzdot organizēt tiesas sēdi attiecīgajā lietā. Puse var iesniegt šādu pieteikumu līdz datumam, kurā bez atbildētāja klātbūtnes pieņemtais spriedums stājas spēkā (sk. Civilprocesa kodeksa 153.b panta 4. punktu).

Bez atbildētāja klātbūtnes pieņemta sprieduma gadījumā ir iespējama arī pārsūdzība attiecībā uz lietas būtību. Ja atbildētājs papildus pieteikuma iesniegšanai par pirmās instances tiesas sprieduma atlikšanu ir arī apstrīdējis spriedumu un pieteikums atlikt spriedumu ir apstiprināts ar izpildāmu lēmumu, pārsūdzība netiek ņemta vērā (sk. Civilprocesa kodeksa 153.b panta 5. punktu).

Lapa atjaunināta: 16/09/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.